

Sygn. akt II CSK 372/09

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Hubert Wrzeszcz

SSA Barbara Trębska (sprawozdawca)

Protokolant Maryla Czajkowska

w sprawie z powództwa F.(...) Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w C.

przeciwko J. J., S. M., W. L. i M. Ś.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 13 stycznia 2010 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej W. L.

oraz skargi kasacyjnej pozwanego M. Ś.

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 28 listopada 2008 r., sygn. akt VIII Ga (...),

1. oddala skargi kasacyjne;

- 2. zasądza od pozwanych M. Ś. i W. L. solidarnie na rzecz powódki F.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwotę 1 800,- (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powódka F.(...) sp. z o.o. z siedzibą w C. wniosła o zasądzenie na jej rzecz, na podstawie art. 299 k.s.h., solidarnie od pozwanych J. J., S. M., W. L. i M. Ś. kwoty 77.491,24 zł z ustawowymi odsetkami.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2008 r. Sąd Rejonowy w S. zasądził dochodzoną pozewem kwotę solidarnie od pozwanych: J. J., S. M. i W. L. oraz oddalił powództwo w stosunku do pozwanego M. Ś. Sąd ten ustalił, że pozwani J. J., S. M. i W. L. byli członkami zarządu Zakładu T.(...) S.(...) spółki z o.o. w G., od której Sąd Okręgowy w C. nakazem zapłaty z dnia 19 października 2001 r. zasądził na rzecz powódki kwotę dochodzoną niniejszym pozvem. Egzekucja przeciwko spółce, prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. umorzona została na podstawie art. 823 k.p.c., zaś egzekucja Komornika Sądowego Rewiru 6 przy Sądzie Rejonowym w S. okazała się bezskuteczna z uwagi na brak majątku spółki. Od 1999 r. kondycja finansowa Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. pogarszała się, a od 2000 r. miała ona problemy ze spłatą zobowiązań wobec wierzycieli. Za lata 1999 i 2000 spółka odnotowała powiększającą się stratę: na koniec 1999 r. wynosiła ona 862.515,99 zł, na koniec 2000 r. - 3.040.166,- zł, a za pierwsze trzy miesiące 2001 r. wyniosła 281.292,55 zł. Łączna kwota nieuregulowanych zobowiązań wobec wierzycieli na dzień 31 grudnia 2000 r. stanowiła kwotę 1.636.327,17 zł, a na dzień 31 marca 2001 r. - 1.857.928,96 zł.

W dniu 30 listopada 2000 r. jedyny udziałowiec Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. – H.(...) S.A. w P. sprzedał udziały w tej spółce C.(...) sp. z o.o. w S. za cenę 3.660.000,- zł (przy kapitale zakładowym 4.200.100 zł). Tego samego dnia, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników zmieniło siedzibę spółki na S., wykreśliło z umowy spółki § 19 dotyczący powołania pierwszego zarządu w osobach trojga pozwanych oraz powołało S. M. na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Złożył on rezygnację ze swej funkcji 27 kwietnia 2001 r. W dniu 29 czerwca 2001 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie

Wspólników Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. odwołało z zarządu S. M., W. L. i J. J. oraz powołało do zarządu na stanowisko Dyrektora Generalnego M. Ś., który zgodził się zostać członkiem zarządu celem zbadania warunków finansowych spółki i zdecydowania o jej dalszych losach. Nie otrzymał jednak dokumentacji księgowo - finansowej spółki i tym samym nie miał możliwości zapoznania się z jej sytuacją. Przedstawiono mu zaświadczenie, z którego wynikało, że zgłoszono kradzież dokumentów spółki w dniach 6-9 lipca 2001 r. W dniu 10 sierpnia 2001 r. w B. sporządzona została umowa zbycia udziałów spółki, a zdanie dokumentacji spółki zajmującej kartony wypełniające samochód podpisał pozwany M. Ś. Następnego dnia w S. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o., na którym podjęto uchwałę o odwołaniu M. Ś. z funkcji członka zarządu.

Sąd Rejonowy uznał, że powódka wykazała przesłanki odpowiedzialności pozwanych, w tym także bezskuteczność egzekucji wobec dłużnej spółki, w której pozwani pełnili funkcje członków zarządu. W ocenie tego Sądu, pozwani (poza M. Ś.) nie wykazali żadnej z przesłanek egzoneracyjnych wymienionych w art. 299 § 2 k.s.h. Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia, Sąd ten, uznając że odpowiedzialność członków zarządu z art. 299 § 1 k.s.h. ma charakter gwarancyjny, przyjął 10 - letni termin przedawnienia roszczeń, który jeszcze nie upłynął. Pozwani, zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie wykazali, aby sytuacja finansowa spółki było dobra i aby w związku z tym nie uzasadniała złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Nie przeprowadzili oni także dowodu na okoliczność, że spółka posiadała majątek, z którego powódka mogła się zaspokoić, a tym samym, że egzekucja przeciwko spółce nie była bezskuteczna. Sąd Rejonowy oddalił powództwo w stosunku do pozwanego M. Ś. uznając, iż wykazał on, że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie było przez niego zawinione, a to z uwagi na brak dostępu do dokumentacji spółki, która pojawiła się dopiero w dniu 10 sierpnia 2001 r. oraz krótki okres sprawowania funkcji członka zarządu.

Sąd Okręgowy w S., w wyniku rozpoznania apelacji powoda oraz pozwanych J. J., S. M. i W. L., wyrokiem z dnia 28 listopada 2008 r. uwzględniając apelację powoda, zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że dochodzoną pozwem należność zasądził solidarnie z pozostałymi pozwanymi także od M. Ś. i oddalił apelacje pozwanych. W ocenie Sądu drugiej instancji, pozwany M. Ś. już w chwili przyjęcia stanowiska miał ogólną wiedzę o złej kondycji finansowej spółki, a nie istniały przeszkody uniemożliwiające mu zapoznanie się z dokumentacją spółki. Po uzyskaniu zaś wiedzy o

utracie dokumentów nie podjął żadnych kroków, by ustalić chociażby, czy spółka prowadziła księgowość w formie cyfrowej. Sąd Okręgowy ocenił zaniechania pozwanego jako zawinione co najmniej w stopniu nieumyślnym. Ponadto uznał, że 44 - dniowy okres piastowania funkcji członka zarządu był - w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego - wystarczający, by podjąć czynności w celu rozeznania się w faktycznej sytuacji spółki i złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji o 10 - letnim terminie przedawnienia roszczeń przeciwko członkowi zarządu. Odwoławszy się do dominującego orzecznictwa Sądu Najwyższego stwierdził, że odpowiedzialność członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. ma charakter odszkodowawczy, co skutkuje 3 - letnim terminem przedawnienia. Jednakże w świetle art. 479¹⁴ § 2 k.p.c., zarzut przedawnienia uznał za spóźniony. Już bowiem w pozwie opisano chronologię kolejnych czynności egzekucyjnych, powołano pismo komornika z dnia 13 września 2002 r. poprzedzające umorzenie egzekucji, a na tytule wykonawczym dołączonym do pozwu jest wzmianka tego komornika z dnia 19 stycznia 2004 r. o kosztach postępowania przed tym organem. Świadczy to w ocenie Sądu Okręgowego o tym, że okoliczności egzekucji, data zwrotu tytułu wierzycielowi, powinny być znane pozwanemu już z treści uzasadnienia pozwu. A zatem chcąc wywodzić z tych okoliczności skutki prawne w postaci początku biegu terminu przedawnienia, powinien on uczynić to w odpowiedzi na pozew, a nie dopiero w piśmie z dnia 29 maja 2008 r.

Odnośnie do oceny postawy pozwanej W. L., Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski Sądu Rejonowego. Uznał, że pozwana nie wykazała swoich twierdzeń o dobrej kondycji majątkowej spółki, oraz nie dowiodła braku winy w zaniechaniu zgłoszenia wniosku o upadłość. Nie wykazała też, aby Sąd Rejonowy przy ocenie materiału dowodowego naruszył zasady logiki czy zgodności z doświadczeniem życiowym, co uzasadniałoby zarzut z art. 233 § 1 k.p.c.

Skargi kasacyjne od wyroku Sądu Okręgowego złożyli pozwani M. Ś. i W. L. Pozwany zarzucił orzeczeniu naruszenie prawa materialnego, a to: art. 299 k.s.h. w zw. z art. 442¹ § 2 k.c., art. 9 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe oraz naruszenie przepisów postępowania - art. 244 k.p.c. i art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. Zarzucając powyższe, wniósł skarżący o uchylenie i zmianę w całości zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości,

ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwana zaś w swej skardze zarzucając naruszenie prawa materialnego: art. 299 k.s.h., art. 442¹ k.c., art. 6 k.c. oraz naruszenie przepisów postępowania: art. 479¹⁴ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., art. 378 k.p.c., 387 k.p.c., 328 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów procesu przez uwzględnienie jej apelacji, ewentualnie o uchylenie w tej części wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żaden z podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów nie ma usprawiedliwionych podstaw i nie pozwala zakwestionować stanowiska Sądu Okręgowego o niewykazaniu przez pozwanych bezzasadności skierowanego wobec nich powództwa. Niezasadne okazały się rozważane w pierwszej kolejności zarzuty naruszenia prawa procesowego. Dotyczyły one między innymi podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia i oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Tymczasem, do postępowania kasacyjnego nie należy rozstrzyganie sporów o ocenę dowodów ani o prawidłowość ustalenia stanu faktycznego sprawy, którym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany. Przepis zaś art. 398^{3§} 3 k.p.c. formalnie wyłącza jako podstawę skargi kasacyjnej zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, co oznacza, że art. 233 § 1 k.p.c. (w związku z art. 382 k.p.c.) odnoszący się wprost do oceny dowodów nie może stanowić uzasadnionej podstawy skargi. Dlatego też zarzut skargi kasacyjnej pozwanej W. L. podnoszący niewłaściwe zastosowanie art. 233 § 1 k.p.c. z art. 387 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., którego skarżąca upatruje w dokonaniu przez sądy obu instancji rażąco dowolnej oceny materiału dowodowego, nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu kasacyjnym. Na marginesie zwrócić uwagę trzeba na błędne wskazanie przepisów procesowych, naruszenia których skarga pozwanej dotyczy. Całkiem niezrozumiałe jest bowiem powołanie przez skarżącą art. 387 k.p.c., który dotyczy jedynie obowiązku i terminu sporządzenia przez sąd drugiej instancji uzasadnienia orzeczenia. Podkreślenia wymaga nadto, iż w rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy nie przeprowadzał w postępowaniu odwoławczym żadnych nowych dowodów, a zatem nie dokonywał samodzielnie oceny materiału dowodowego, a jedynie w granicach procesowych zarzutów apelacji badał, czy sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił zgromadzone

dowody. Stosownie bowiem do art. 382 k.p.c., sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. W wypadku kwestionowania w apelacji oceny dowodów i ustaleń poczynionych w sądzie pierwszej instancji, muszą one zostać poddane kontroli i ocenie instancyjnej, której wyniki winny być przedstawione w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji. Wymienione obowiązki procesowe sądu drugiej instancji pozostają w związku także z koniecznością rozpoznania sprawy w granicach apelacji, wynikającą z art. 378 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. (por. z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09, niepubl.).

Naruszenia tego ostatniego przepisu upatruje skarżący W. L. w pominięciu w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego odniesienia się do zarzutu apelacji pozwanej naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. Jest to twierdzenie bezpodstawne. Sąd Okręgowy bowiem na stronach 26 i 27 pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, wyczerpująco wyjaśnił dlaczego zarzut apelacji pozwanej dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. uznał za nieuzasadniony.

Z tej samej przyczyny, co zarzut pozwanej naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., wyłączona jest ocena sądu kasacyjnego naruszenia art. 244 § 1 k.p.c., które w swej skardze zarzucił pozwany M. Ś. Naruszenie to, polegało jego zdaniem na nieuwzględnieniu powołanych przez niego dokumentów urzędowych w postaci trzech wyroków sądowych oddalających w innych sprawach powództwa oparte na art. 299 k.s.h. przeciwko między innymi pozwanemu M. Ś., jako członkowi zarządu Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o.. Owo uchybienie Sądu Okręgowego spowodowało w ocenie skarżącego pominięcie domniemania wynikającego z treści powyższego przepisu. W ten sposób kwestionuje on w istocie ustalenia faktyczne, które zostały poczynione bez uwzględnienia zebranych w pierwszej instancji dokumentów urzędowych, co w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej. W związku z tak postawionym zarzutem, podnieść należy nadto dwie kwestie. Po pierwsze, art. 244 § 1 k.p.c. określa jedynie wynikające z treści dokumentu urzędowego skutki powstające w płaszczyźnie dowodowej, a zatem zarzut jego pominięcia przez sąd drugiej instancji bez powiązania go z naruszeniem art. 382 k.p.c. (czego skarżący nie uczynił) nie może być - i z tej przyczyny - poddany kontroli kasacyjnej. Po drugie, przypomnieć trzeba, że dokumenty urzędowe korzystają z domniemania prawdziwości tylko tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Przepis art. 244 § 1 k.p.c. normuje bowiem formalną moc dowodową dokumentu urzędowego i nakazuje traktować jako udowodnioną jedynie jego

treść. Materialna zaś moc dowodowa dokumentu urzędowego i jego znaczenie dla wyniku postępowania są przedmiotem oceny według zasad przewidzianych w art. 233 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CSK 117/08 niepubl. i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, niepubl.).

Reasumując, oddalenie powództwa przeciwko M. Ś. w innych sprawach, opartych na tej samej - co niniejsza - podstawie prawnej, wbrew stanowisku skarżącego nie oznacza ustalenia na podstawie domniemania z art. 244 § 1 k.p.c., że pozwany nie ponosi winy za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. Wyroki na jakie powołuje się skarżący zaświadczać jedynie, że powództwa innych wierzycieli Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. przeciwko pozwanemu jako członkowi jej zarządu zostały oddalone. Nie wynikają z nich natomiast podstawy rozstrzygnięcia i domniemanie z art. 244 § 1 k.p.c. ich nie dotyczy. Całkiem nieuprawniony jest przy tym pogląd skarżącego, iż Sąd Okręgowy naruszył art. 244 k.p.c. w zw. z art. 299 § 2 k.s.h. obciążając pozwanego obowiązkiem wykazania okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność, skoro to powód winien obalić domniemanie wynikające z dokumentów urzędowych w postaci wyroków wydanych w innych sprawach. Powód nie kwestionował złożonych odpisów orzeczeń wydanych w innych sprawach, a zatem nie miał potrzeby obalania wynikającego z nich domniemania, iż powództwa w nich wytoczone przez innych wierzycieli Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. przeciwko M. Ś. zostały oddalone. Nie było natomiast podstaw do obalenia przez powoda domniemania o braku winy pozwanego za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o., skoro domniemanie takie z przedłożonych orzeczeń nie wynika.

Za uzasadniony należało natomiast uznać podniesiony w obu skargach kasacyjnych zarzut naruszenia art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. , którego skarżący upatrują w błędnym uznaniu przez Sąd Okręgowy, że podniesiony - już po złożeniu odpowiedzi na pozew - zarzut przedawnienia roszczeń jest sprekludowany. Pozwani na zarzut ten powołali się po ustaleniu przez M. Ś. po wniesieniu odpowiedzi na pozew, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. jako pierwszy prowadzący egzekucję przeciwko Zakładowi T.(...) S.(...) Sp. z o.o. umorzył ją w styczniu 2004 r. Zdaniem pozwanych termin przedawnienia roszczeń powoda rozpoczął bieg z tą właśnie datą. Stanowisko Sądu Okręgowego, iż już z pozwu i dołączonych doń załączników, mogli pozwani uzyskać wiedzę o wcześniejszym umorzeniu pierwszego postępowania egzekucyjnego, jest niezasadne, jeśli się zważy, że do pozwu nie zostało dołączone postanowienie Komornika ze stycznia 2004 r., a i w samym pozwie nie wyjaśniono w jaki sposób i kiedy

Komornik ten zakończył postępowanie egzekucyjne przeciwko Zakładowi T.(...) S.(...) sp. z o.o. Zgodzić się należy ze skarżącym, iż pogląd Sądu Okręgowego, że strona pozwana winna na podstawie adnotacji umieszczonej na odpisie tytułu wykonawczego domyślić się, że postępowanie przed Komornikiem w Piasecznie (dawniej Komornika Sądowego Rewiru (...)) przy Sądzie Rejonowym w W. zostało umorzone, jest zbyt daleko idący.

Nie jest to jednak uchybienie procesowe Sądu drugiej instancji, które miało wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Sąd ten bowiem niezależnie od uznania zarzutu przedawnienia za spóźniony, ustosunkował się do niego merytorycznie i słusznie przyjął, że dopiero umorzenie postępowania egzekucyjnego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w S. stanowiło o bezskuteczności egzekucji przeciwko Zakładowi T.(...) S.(...) sp. z o.o., a to w związku z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, że bezskuteczność taka zachodzi dopiero wówczas, gdy egzekucja skierowana była do całego majątku dłużnika. Dopiero też wtedy powód uzyskał świadomość, że dłużnik nie posiada majątku pozwalającego na skuteczną egzekucję i ta właśnie data zapoczątkowała bieg terminu przedawnienia roszczeń przeciwko członkom zarządu spółki z art. 299 § 1 k.s.h. Powyższe stanowisko Sądu Okręgowego jest trafne. Przewidziana bowiem w tym przepisie przesłanka odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki w postaci bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce, oznacza bezskuteczność egzekucji z całego majątku spółki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006/7-8/134, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., V CK 19/05, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, OSNC 2004/7-8/129). Skoro zatem powód dla wykazania bezskuteczności egzekucji w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h. powołuje się na postanowienie Komornika przy Sądzie Rejonowym w S. o umorzeniu egzekucji z powodu braku majątku dłużnika pozwalającego na zaspokojenie, a pozwani twierdzą, że stan bezskuteczności egzekucji wynikał już z wcześniejszej decyzji Komornika przy Sądzie Rejonowym w W., a w związku z tym wcześniej rozpoczął się bieg terminu przedawnienia, to winni wykazać, że ta pierwsza egzekucja skierowana była do całego majątku spółki. Wbrew bowiem zarzutom skargi W. L. ciężar dowodu tej okoliczności spoczywał na pozwanych, a nie na powodzie (art. 6 k.c.). Było to w rozpoznawanej sprawie - w związku z zarzutem przedawnienia roszczeń - tym bardziej uzasadnione, że pierwsze postępowanie egzekucyjne zakończyło się co prawda umorzeniem, ale na podstawie art. 823 k.p.c., co

nie było równoznaczne z bezskutecznością egzekucji w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h., a więc z niemożnością zaspokojenia się wierzyciela z powodu braku majątku dłużnika. W toku tegoż postępowania egzekucyjnego powód dowiedział się o przeniesieniu siedziby spółki do S. i w związku z tym tam wszczął kolejne postępowanie egzekucyjne. Dopiero jego nieskuteczność z uwagi na brak majątku dłużnika spowodowała ziszczenie się przesłanki bezskuteczności egzekucji o jakiej stanowi art. 299 § 1 k.s.h. Pozwani nie dowiedli, aby nastąpiło to wcześniej. Dowodem na bezskuteczność egzekucji nie jest bowiem umorzenie postępowania egzekucyjnego z jakiejkolwiek przyczyny, a jedynie z powodu braku majątku, z którego mogłaby być prowadzona skutecznie egzekucja.

Tak więc zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 442¹ § 2 k.c. podniesiony w obu skargach okazał się niezasadny.

Nietrafne są także pozostałe zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 299 k.s.h. W ramach tej podstawy kasacyjnej, pozwana W. L. kwestionuje ocenę przesłanki bezskuteczności egzekucji dokonanej przez Sąd Okręgowy, wywodząc, że nie została ona spełniona. Twierdzenie to pozostaje w sprzeczności z innym, wyżej omówionym, w którym pozwana - dla uzasadnienia zarzutu przedawnienia - twierdzi, że bezskuteczność egzekucji wynikała już z postanowienia Komornika przy Sądzie Rejonowym w W. ze stycznia 2004 r. umarzającego postępowanie egzekucyjne. Dla przyjęcia bezskuteczności egzekucji prowadzonej w stosunku do Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. najważniejsze było domniemanie wynikające z treści prawomocnego postanowienia Komornika Sądowego przez Sądzie Rejonowym w S. z grudnia 2006 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu braku majątku spółki, do którego mogła być prowadzona egzekucja. Prawomocne postanowienie komornika w tym przedmiocie jest dokumentem urzędowym (art. 244 § 1 k.p.c.), z którym wiąże się domniemanie prawdziwości tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone, w tym przypadku prawdziwości ustaleń organu egzekucyjnego co do braku majątku Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o. podlegającego egzekucji i co do bezskuteczności prowadzonej w stosunku to niej egzekucji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2006 r., I UK 153/06, OSNP 2008/1-1/22). Domniemanie tego pozwana nie obaliła, nie dowiodła, aby spółka posiadała majątek, z którego powód mógłby się zaspokoić. Tak więc jej twierdzenie dotyczące tego niewykazanego w toku postępowania dowodowego faktu, pozostaje w istotnej sprzeczności z treścią dokumentu urzędowego w postaci prawomocnego postanowienia komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, a jak wskazał Sąd Okręgowy powódka

wszczęła postępowanie egzekucyjne bez zbędnej zwłoki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r., III CK 107/03, OSNC 2005/6/109, wyrok Sądu najwyższego z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 315/07, niepubl.).

Z zarzutem przesłanki bezskuteczności egzekucji koresponduje podniesiony przez W. L. zarzut naruszenia art. 299 k.s.h. przez pominięcie spełnienia przez pozwaną przesłanki egzoneracyjnej w postaci nieistnienia podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jest on także niezasadny. Pomijając kwestię, iż w skardze kasacyjnej nie jest dopuszczalne podważanie ustaleń faktycznych i oceny dowodów, a podniesiony wyżej zarzut dotyczy w istocie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, wskazać trzeba, iż o jego bezzasadności świadczy chociażby ta okoliczność, że mimo postępowania egzekucyjnego wszczętego w krótkim czasie po uzyskaniu przez powoda tytułu wykonawczego przeciwko spółce, egzekucja okazała się bezskuteczna, a pozwana nie twierdziła nawet aby była ona prowadzona wadliwie z pominięciem istotnych składników przedsiębiorstwa spółki.

Pozwany M. Ś. zarzucając naruszenie art. 299 k.s.h. w zw. z art. 9 Prawa upadłościowego z 1934 r., zakwestionował stanowisko Sądu Okręgowego, iż w czasie krótkiego, bo wynoszącego 44 dni okresu pełnienia funkcji członka zarządu Zakładu T.(...) S.(...) sp. z o.o., winien on złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości. Twierdzi on mianowicie, iż w tak krótkim czasie nie mógłby przygotować wniosku zawierającego dane wymienione w art. 9 Prawa upadłościowego z 1934 r., tym bardziej że nie miał dostępu do dokumentacji finansowej spółki. Zarzut ten jest niezasadny. Pomija bowiem skarżący, iż Sąd Okręgowy ustalił, że pozwany M. Ś. zaniechał uzyskania dostępu do danych o kondycji finansowej spółki, a jego twierdzenia o trudnościach w dostępie do dokumentacji księgowej, która miała być skradziona, uznał za niewiarygodne, bowiem dokumentację tę sam pozwany w dniu 10 sierpnia 2001 r. przekazywał nabywcy udziałów. Przepisy obowiązującego w 2001 r. Prawa upadłościowego z 1934 r. nie uzależniały obowiązku członka zarządu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od czasu pełnienia przez niego funkcji członka zarządu. Termin na złożenie wniosku był jednakowy dla wszystkich zobowiązanych i determinowany był jedynie wystąpieniem przesłanek niewypłacalności spółki. Powołany w skardze art. 9 Prawa upadłościowego z 1934 r. był przepisem technicznym, precyzującym wymogi formalne wniosku o ogłoszenie upadłości. Na wypadek niemożności sprostania im w zakresie przedstawienia przez dłużnika będącego wnioskodawcą, dokumentów wymienionych w § 2 tego artykułu, jego § 3 wskazywał na

obowiązek podania i uprawdopodobnienia przyczyn owej niemożności. Wynika z powyższego, iż niewykonalność niektórych wymogów wniosku o ogłoszenie upadłości, na jakie powołuje się skarżący, nie stanowiła przeszkody dla skutecznego złożenia takiego wniosku.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ oddalił skargę kasacyjną, a na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki zwrot kosztów postępowania kasacyjnego.